

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag 417B
Vår ref.: 21/11761-2
Saksbehandler: Christian Borgen Lindstad
Dato: 15.04.2021

Brev om svar på covid-19 oppdrag 417 B (tilleggsoppdrag) fra HOD - 17. mai-feiring

Svar på dette oppdraget finnes vedlagt.

Oppsummering:

- I oppdrag 417 ga FHI og HelseDirektoratet råd om 17. mai 2021.
- Det er bedt om presiseringer av rådene knyttet opp mot gjeldende arrangementsbestemmelser, inkludert vurdering av utfordringer som kan oppstå knyttet til gjennomføring av arrangementer på 17. mai.
- Det er laget en oppdatert liste over råd for 17. mai, etterfulgt av nærmere forklaring og presiseringer.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI). Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Christian Borgen Lindstad
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

HelseDirektoratet

Avdeling spesialisthelsetjenester
Christian Borgen Lindstad

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helseDir.no • www.helseDirektoratet.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 417 B (tilleggsoppdrag) – 17. mai-feiring

Oppsummering

- I oppdrag 417 ga FHI og Helsedirektoratet råd om 17. mai 2021.
- Det er bedt om presiseringer av rådene knyttet opp mot gjeldende arrangementsbestemmelser, inkludert vurdering av utfordringer som kan oppstå knyttet til gjennomføring av arrangementer på 17. mai.
- Det er laget en oppdatert liste over råd for 17. mai, etterfulgt av nærmere forklaring og presiseringer.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI). Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Tilleggsoppdrag - oppdrag 417 B 17. mai feiring

Vi viser til svar på oppdrag 417 om råd og rammer for 17. mai, mottatt 9. april 2021. I oppdraget anbefales det å avlyse større barne- og borgertog som samler personer fra ulike kommuner/områder, men samtidig at det i områder som ikke har *lokale* begrensninger kan gjennomføres 17. mai-tog, men med de gjeldende antallsbegrensninger som følger av covid-19-forskriften. HOD ber Hdir/FHI om en nærmere smittevern faglig vurdering knyttet til dette rådet. Det bes om at Hdir/FHI vurderer arrangøransvaret for et 17. mai-tog opp mot det nasjonale regelverket om arrangementer og straffeansvaret for brudd på regelverket. Det bes om at Hdir/FHI vurderer mulige praktiske konsekvenser og ulike konkrete situasjoner som kan oppstå som følge av en anbefaling om at det kan arrangeres 17. mai-tog, f.eks. situasjoner der tilskuere samles for å se toget, tilfeller av folk som slutter seg til toget langs traseen eller tilfeller med flere separate tog eller oppdeling av et tog i flere deler med avstand mellom togene/delene. Hdir/FHI bes om å avklare mulige utfordringer knyttet til hvordan disse situasjonene skal vurderes i henhold til gjeldende nasjonalt regelverk om arrangementer og straffeansvaret ved brudd på regelverket, f.eks. hva som blir omfattet av arrangørens ansvar om bl.a. antallsbegrensning og avstandskrav.

Frist: innen utløpet av torsdag 15. april.

Kontaktpersoner: Kari Grette: kg@hod.dep.no, tlf 41513352, Sandra Lárudóttir Gjernes: Sandra-Larudottir.Gjernes@hod.dep.no og Kjetil Jonsbu: Kjetil.Jonsbu@hod.dep.no

Kontaktperson i Helsedirektoratet:

Christian Borgen Lindstad. Tlf 986 09 964. E-post: christian.borgen.lindstad@helsedir.no

Bakgrunn

Helsedirektoratet, i samråd med FHI, leverte nylig råd om 17. mai 2021 i oppdrag 417. Det er gitt tilleggsoppdrag der det etterspørres presiseringer, spesielt ifm. tolkningen av arrangementsbestemmelsene. Det vises til oppdragsteksten.

Andre relevante oppdrag

417 – 17.mai-feiring

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Det faglige underlaget fra FHI er vedlagt i sin helhet.

Helsedirektoratets vurdering

Helsedirektoratet, i samråd med FHI, har gått gjennom rådene som ble levert i oppdrag 417 og lagt til presiseringer som etterspurt i oppdragsteksten. Vi har funnet det formålstjenlig å utarbeide en oppdatert oversikt over alle råd for 17. mai (med mindre endringer/presiseringer siden forrige besvarelse), og deretter redegjøre nærmere for arrangementsbestemmelsene til slutt.

Smittesituasjonen i Norge er ustabil og med store geografiske forskjeller i smittepress. Det er ikke mulig å forutsi med sikkerhet hvordan situasjonen vil være omkring nasjonaldagen. Helsedirektoratet deler FHIs situasjonsforståelse og denne usikkerheten legges til grunn i besvarelsen. Det førende prinsippet vil være at man må følge gjeldende nasjonale og eventuelt regionale/lokale bestemmelser og anbefalinger. Helsedirektoratet og FHI vurderer at det ikke er grunn til spesifikke nasjonale eller lokale tilpasninger av regelverket ifm. 17. mai. Dersom smittesituasjonen tillater det, vil det kunne bli aktuelt med enkelte lettelser av arrangementsbestemmelsene i covid-19-forskriften innen midten av mai, fortrinnsvis i kommuner med lite eller ingen smitte.

Helsedirektoratet og FHI er enige om følgende råd. For utdypning vises til det faglige grunnlaget fra FHI som er vedlagt i sin helhet (opprinnelig besvarelse og tilleggsbesvarelse).

De generelle smittevernrådene gjelder også 17. mai:

- syke personer må holde seg hjemme.
- alle må utvise god hånd- og hostehygiene og godt renhold.
- arrangører og deltakere må sikre anbefalt avstand mellom personer som ikke tilhører samme husstand og begrense antall kontakter.

Generelt om arrangementer og private samlinger

- Arrangementer og private samlinger på 17. mai må følge de til enhver tid gjeldende nasjonale, regionale og lokale bestemmelsene og anbefalingene som gjelder. Disse styrer bl.a. hvor mange som kan samles og om man kan ha arrangement. I kommuner med mye smitte kan det være strengere bestemmelser. Alle bør sjekke retningslinjer i egen kommune.
- Bestemmelser for arrangementer, inkludert krav om avstand, smittevernfaglig forsvarlig gjennomføring og oversikt over deltakere gjelder som vanlig i henhold til covid-19 forskriften. Nedenfor finnes en nærmere redegjørelse for hvordan arrangementsbestemmelsene skal forstås i denne sammenhengen.
- I kommuner der smittesituasjonen tillater at arrangementer kan gjennomføres, anbefales lokale arrangementer for å begrense mobiliteten. Med "lokale arrangementer" menes i denne sammenheng at deltagerne kommer fra samme nærmiljø eller lokalsamfunn.
- Unngå bruk av kollektivtransport.
- Gjennomfør helst arrangementene ute, eller digitalt der man ikke kan ha arrangement.
- Arrangør må sørge for godt renhold og mulighet til å utføre håndhygiene ved toaletter, utsatte berøringspunkter og før og etter matserving.
- Arrangør bør foreta en [risikovurdering](#) for arrangementet og gjennomføre tiltak for å redusere smitterisikoen.
- Se for øvrig [råd for arrangementer og samlinger](#) (FHI).

Hvor mange mennesker kan samles på offentlige steder?

- Det anbefales å begrense ansamling av grupper på offentlig sted, slik som i parker, torg o.l.
- Samlinger av mennesker på offentlig sted vil til dels begrenses av de nasjonale bestemmelsene for arrangementer iht. [covid-19 forskriften](#) kapittel 5 eller av lokale forskrifter.

Arrangementer med stor symbolsk verdi, som flaggheisinger og kransenedleggelse, 17. mai-taler:

- Slike arrangementer bør unngå å samle personer fra ulike kommuner/bydeler/områder.
- I kommuner der arrangementer ikke kan gjennomføres, anbefales digitalt arrangement der kun deltagere som er nødvendige for gjennomføring er til stede (slik som beskrevet i covid-19 forskriften §16c/17b). Digital live-streaming kan uansett gjerne være et supplement i kommuner der arrangementer tillates.

17. mai-tog, korps og kor

- 17.mai-tog anses som et arrangement, og må følge de gjeldende nasjonale og eventuelle lokale arrangementsbestemmelser med hensyn til antall personer som kan delta, avstand mellom personer (minst én meter), registrering av deltagere osv. Se nærmere redegjørelse for gjeldende arrangementsbestemmelser under.
- Det anbefales uansett å avlyse større barne- og borgertog som samler personer fra ulike kommuner/områder.
- I områder som ikke har forbud mot arrangementer kan det gjennomføres 17. mai-tog. Det bør da begrenses til deltakere innen samme lokalsamfunn/nærmiljø som for eksempel den enkelte skole..
- Barn som tilhører samme kohort i barnehage eller barneskole kan gå sammen i barnetog uten avstandsregler. Det bør være god avstand mellom kohortene (minst én meter, gjerne to meter).
- Begrens antall foresatte som følger barnetog så langt det lar seg gjøre.
- Arrangør må sikre at det ikke blir trengsel før, under og etter 17.mai-tog. Folk som ikke er i samme kohort eller husstand må kunne holde minst 1 meter avstand hele tiden.
- Korpsøvelser kan gjennomføres uten å komme innunder arrangementsdefinisjonen. I kommuner der det ikke er tillatt med arrangementer, kan korps og kor som normalt øver sammen fremføre musikk eller marsjere i gatene uten at det annonseres på forhånd slik at man unngår ansamlinger av publikum, i tråd med covid-19 forskriften § 13 bokstav b. Kor eller korps med barn kan ha med et nødvendig antall voksne tilretteleggere.
- For kor- og korpsøvelser i forkant av 17.mai må de gjeldende nasjonale eller lokale bestemmelser og anbefalinger for organiserte fritidsaktiviteter følges.
- Det vises til råd for musikkøvelser i [Norsk musikkråds smittevernveileder](#).
- Kommunen bør oppfordre befolkningen til å se 17.mai-toget fra egen hage/balkong, og hvis nødvendig, iverksette tiltak for å hindre at mange mennesker samles langs togtruten.
- På steder der det er tradisjon og mulighet for å ha «tog» med kjøretøy (privatbiler, traktorer mv). Dette er akseptabelt så lenge det holdes anbefalt avstand. Vurdering av sikkerhet overlates til politiet.

Råd for 17. mai-arrangementer for barn

- Både barn og voksne skal telles i antallsberegningen.
- Bør gjennomføres i nærmiljøet.
- Gjennomføres utendørs der det er mulig.
- Begrens antall foresatte til de som er nødvendig for å gjennomføre aktiviteten, eller til for eksempel en foresatt per barn.
- Barn fra samme kohort i barnehage eller barneskole kan omgås uten avstandsregler. Andre, unntatt husstandsmedlemmer, må holde minst én meters avstand.
- Arrangør må sørge for tiltak for å unngå trengsel, for eksempel ved matservering, arrangering av leker etc.

Råd til russen

- Russen må følge de til enhver tid gjeldende regler og anbefalinger for hvor mange som kan samles.
- Russen bør samles utendørs.
- Det anbefales å begrense antall personer man har tett kontakt med.
- FHI vil utarbeide egne og mer detaljerte råd for russen når det nærmer seg russetid.

Råd for 17. mai arrangementer på sykehjem og seniorsenter mv

- Det bør tilrettelegges for besøk, jamfør [Smittevernråd ved besøk i kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner under covid-19-pandemien](#). Det bør ikke lettes på råd tross markeringen
- [Råd til sykehjem under covid-19-pandemien](#) gjelder også 17. mai
- Det bør tilrettelegges for at 17.mai-tog eller annen markering kan sees fra hager eller terrasser/balkonger.

Serveringssteder:

- Må følge gjeldende nasjonale eller lokale krav for serveringssteder

Nærmere om smittevernlig begrunnelse ifm. råd for områder der det ikke foreligger arrangementsforbud

I besvarelsen på oppdrag 417 ble det anbefalt å avlyse større barne- og borgertog som samler personer fra ulike kommuner/områder, men samtidig at det i områder som ikke har *lokale* begrensninger (arrangementsforbud) kan gjennomføres 17. mai-tog, men med de gjeldende antallsbegrensninger som følger av covid-19-forskriften. HOD ber Hdir/FHI om en nærmere smittevernlig vurdering knyttet til dette rådet.

Gjeldende nasjonale bestemmelser tillater arrangementer med tilreisende fra andre kommuner. Således vil det være *tillatt*, i kommuner med lite smitte, å arrangere 17. mai-tog og andre arrangementer som samler mennesker fra andre kommuner/bydeler/nærmiljø. Dette er likevel ikke *ønskelig* fra et smittevernlig perspektiv. For det første kan økt mobilitet føre til at smitte spres mellom områder. For det andre kan mobiliteten i seg selv gi anledning til flere kontaktpunkter, feks. ifm. økt sosial kontakt, økt bruk av kollektivtransport, stopp på bensinstasjoner etc. Helsedirektoratet anbefaler på denne bakgrunn at arrangementer, herunder 17. mai-tog, begrenses mest mulig til deltagere fra samme nærmiljø/lokalsamfunn.

Nærmere om tolkning av gjeldende arrangementsbestemmelser

I svar på oppdrag 417 fremkommer det at 17. mai-tog anses som et arrangement, og må følge de gjeldende nasjonale og eventuelle lokale arrangementsbestemmelser som gjelder. Med dette forstås også begrensninger i covid-19-forskriften kapittel 5A og B samt eventuelle lokale forskrifter som er strengere enn de nasjonale bestemmelsene.

Reglene i covid-19-forskriften om arrangementer gjelder for alle arrangementer som omfattes av definisjonen i § 13 første ledd bokstav a-f som skjer på offentlig sted eller i lokaler og utendørs arealer som leies eller lånes ut, inkludert hoteller, grendehus, forsamlingshus, konferansesaler og haller. Arrangementdefinisjonen avgrenses mot ansamlinger av personer som ikke skyldes at noen har invitert, annonsert eller på annen måte organisert dette. Helsedirektoratet vurderer at 17. mai-tog vil anses som et

kulturarrangement, jf. covid-19-forskriften § 13 første ledd bokstav b. Direktoratet har også tidligere lagt til grunn at parader vil anses som kulturarrangement.

Antallsbegrensning for utendørs arrangement etter § 13 bokstav a til e vil fra 15. april 2021 kl. 24.00 være 200 personer. Etter § 13a tredje ledd kan grupper på inntil 200 personer byttes ut i løpet av et arrangement. Dette innebærer å bytte ut hele kohorter, disse skal ikke blandes. Det kan for eksempel være et 17. mai-tog som deles opp og de ulike gruppene/kohortene har ulike tidspunkt hvor de går, eventuelt også ulike start- og avslutningssteder. Det må påses at det ikke blir kontakt mellom gruppene.

Ved beregningen av antall deltakere i et 17. mai-tog skal alle som er til stede på arrangementet utenom de som står for gjennomføringen av arrangementet og ansatte medregnes. Eventuelle vakter vil her anses som ansatte/oppdragstakere som står for gjennomføringen av arrangementet. Avstandskrav fremkommer av § 13c. Det kreves 1 meter avstand mellom personer som ikke er i samme husstand. Avstandskravet gjelder ikke for personer som er i samme kohort i barnehage eller barneskole, jf. § 13c tredje ledd bokstav i.

Arrangørens ansvar for smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av arrangementer fremkommer av § 13b. Det skal utpekes en arrangør for arrangementet, som kan være en privatperson eller en person som representerer en organisasjon/virksomhet og denne vil være ansvarlig for at arrangementet følger forskriftens krav. Det fremkommer av § 13d at arrangøren skal ha ansvar for å holde oversikt over hvem som er til stede for å kunne bistå med eventuell smittesporing. For et 17. mai-tog er det da deltakerne i toget som må holdes oversikt over. Kravet om at arrangøren skal ha oversikt over deltakerne, medfører at området som arrangementet holdes på, må avgrenses fysisk på et vis som gjør at andre enn deltakerne ikke får tilgang til arrangementsområdet. Dette kan være utfordrende, ettersom toget vil bevege seg rundt i en nærmere angitt trasé. Antakelig vil aktiv bruk av vakter, evt. med synlige vester/skilt/faner etc. være den mest nærliggende måten å sørge for dette på.

Ved arrangementer som skjer utendørs, ofte i områder der mange mennesker beveger seg, er det i utgangspunktet ikke mulig for arrangøren å ha kontroll på eller oversikt over personer som f.eks. passerer forbi, evt. stopper opp for å følge med på arrangementet eller befinner seg i området av andre grunner. Ved planlegging av 17. mai-tog må man derfor vurdere risikoen for at arrangementet også vil tiltrekke seg et større antall personer utenfor arrangementsområdet og om dette vil innebære en smitterisiko som tilsier at arrangementet ikke bør gjennomføres. Dersom man vurderer at arrangementet kan gjennomføres, bør arrangør iverksette tiltak for å sikre at også personer utenfor arrangementsområdet holder avstand til personer man ikke er i samme husstand som, i tråd med de generelle anbefalingene som er gitt til befolkningen. Eksempler på slike tiltak kan være informasjon og oppfordring fra de som står for gjennomføringen av arrangementet om at forbipasserende ikke skal slutte seg til toget og ellers holde avstand. Det kan også brukes tau eller bånd eller gjerder for å avgrense traseen til toget. Som nevnt over er bruk av vakter også en mulighet. Dette må vurderes lokalt etter en konkret vurdering av det enkelte arrangementet hvor det blant annet ses hen til befolkningsantall og forventet mengde forbipasserende som kan stoppe for å se på toget.

FHI skriver om dette:

Vi mener det vil være uheldig å gi detaljerte råd utover de generelle rådene for arrangement når det er så store interkommunale/regionale forskjeller både mhp smittesituasjon, lokale geografiske forhold og tradisjon for gjennomføring av 17. mai-tog. For eksempel vil det i noen byer være trange gater med lite

plass og derav behov for å begrense antall deltagere, mens andre steder kan man ha traktortog og kulingo/hestebingo med god plass.

Vi anbefaler at den enkelte 17. mai-komite i kommuner der det er tillatt med arrangement støtter seg på lokale helsemyndighetene mhp. planlegging og risikovurdering av 17. mai-tog, da det er de som kjenner de lokale forholdene best.

Det er viktig å ha en plan for hele arrangementet, også ved start og slutt. Det kan for eksempel være ulike steder for start og avslutning av toget slik at det ikke vil bli større ansamlinger av mennesker på samme sted. Det kan for eksempel være fornuftig å legge til rette for gode parkeringsmuligheter for å unngå at mange må bruke kollektivtransport.

Som FHI også påpeker, er det vanskelig å gi spesifikke, generelle retningslinjer for hvordan dette skal gjennomføres i ethvert tilfelle. En slik vurdering vil i stor grad måtte bero på kjennskap til lokale forhold.

FHI viser til sine nettsider om arrangementer og samlinger ([FHIs nettsider om arrangementer og samlinger](#)). Her finnes også verktøy for risikovurdering av arrangementer, som vil være nyttig ved vurdering av 17. mai-tog.

Dersom det anses nødvendig for å hindre overføring av smitte, har kommunen hjemmel i smittevernloven § 4-1 til å forby gjennomføringen av arrangementet.

Nærmere om straffeansvar

Etter covid-19-forskriften § 24 kan forsettlig eller grovt uaktsom overtredelse av forskriftens bestemmelser straffes. Forsettlige eller grovt uaktsomme brudd på eksempelvis avstandsregler, jf. § 13c eller antallsbegrensninger, jf. § 13a vil, etter direktoratets oppfatning, kunne være aktuelle forhold som etter en konkret vurdering kan underlegges straffeansvar. Det vil alltid være opp til påtalemyndigheten å vurdere om vilkårene for straff er til stede.

Direktoratet vurderer det som lite aktuelt at privatpersoner som arrangerer 17. mai-tog i egenskap av å være tillitsvalgt i f.eks. FAU eller andre organisasjoner/tilslutninger vil måtte bære et straffeansvar etter bestemmelsen. Det vil imidlertid være påtalemyndigheten sin oppgave å vurdere straffeansvar og – nivå i en eventuell etterforskning, men Helsedirektoratet vil vise til mulighetene for å ilegge foretaksstraff etter [straffeloven §27](#), som kanskje kan anses som aktuelt etter en konkret vurdering av eventuelle brudd på arrangementsbestemmelsene.

Vedlegg til malen

FHIs besvarelse til oppdrag 417

FHIs besvarelse til tilleggsoppdrag 417B

COVID-19

Oppdrag fra HOD nr. 417

9. April 2021

Oppdrag 417 - 17. mai feiring

Det bes om forslag til hvilke råd og rammer som skal gjelde for 17. mai innen fredag 9. april. Vi er klar over at det på dette tidspunktet vil være vanskelig å forutsi hvordan pandemiens situasjon vil være 17. mai. Det vil allikevel være nødvendig å gå ut med råd i god tid slik at 17. mai komiteene kan legge dette til grunn. I vurderingen bør det framgå om det kan åpnes for lokale tilpasninger, eller om det bør være nasjonale regler for feiringen.

Vi ber om at rådene blant annet omfatter:

- *Hvilke retningslinjer skal legges til grunn for planlegging av barnetog, korps og kor?*
- *Hvor mange mennesker kan samles på offentlige steder?*
- *Råd for arrangementer med stor symbolsk verdi, som flaggheisinger og kransenedleggelse, 17. mai taler.*
- *Råd for 17. mai arrangementer for barn*
- *Råd for 17. mai arrangementer for russerne*
- *Råd for 17. mai arrangementer på sykehjem og seniorsenter mv*

Frist: innen utløpet av fredag 9. april

Kontaktpersoner: Astri Knapstad og Sandra L. Gjernes

Folkehelseinstituttets vurdering

Smittesituasjonen i Norge er ustabil og med store geografiske forskjeller i smittepress. I uke 12 og 13 har det vært en nedgang i antall meldte tilfeller siden toppen i uke 11. Trenden er imidlertid usikker ettersom tallene er preget av en betydelig reduksjon i antall personer testet gjennom påskeferieuka ([Ukerapport, FHI](#)). Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet til effekten av reising og sosialt samvær i påskeferien på smittespredningen, og smittesituasjonen følges nøye.

Det er innført strenge nasjonale anbefalinger og regler. I tillegg er det innført forsterkede lokale tiltak i mange kommuner med økt smittespredning eller pågående utbrudd. På nåværende tidspunkt er det høy risiko for lokale utbrudd og regionale oppblussinger, og det er fremdeles behov for forholdsvis strenge nasjonale tiltak for å holde epidemien under kontroll.

[Regjeringens gjenåpningsplan](#) planlegges ikke etter konkrete datoer. Før det blir aktuelt å gå fra ett trinn til et annet, vil det bli gjort vurderinger basert på smittesituasjonen, sykdomsbyrde, kapasitet i helsetjenesten og vaksinasjonsdekning. De nasjonale tiltakene som ble innført 25/3 skal vurderes i lys av smittesituasjonen innen 11/4 (oppdrag 376 og 409). Det er derfor vanskelig å si nå hvilke tiltak som vil være gjeldende 17. mai.

Lokale retningslinjer og anbefalinger må justeres etter smittesituasjonen slik som beskrevet i [tiltakstabell](#) i håndbok for kommuneleger. FHI mener at det ikke er grunn til ytterligere nasjonale eller lokale tilpasninger for 17. mai.

De generelle smittevernrådene gjelder også 17. mai:

- syke personer må holde seg hjemme
- god hånd- og hostehygiene og godt renhold
- sikre avstand mellom personer som ikke tilhører samme husstand og begrense antall kontakter

Arrangementer

Mange 17.mai-aktiviteter samler tradisjonelt mange mennesker på et lite område både ute og inne. Slik dagens smittesituasjon og gjeldende arrangementsbestemmelser er vil det ikke være mulig å gjennomføre de fleste 17.mai-arrangementer, blant annet barne- og borgertog som samler mange deltakere og tilskuere. Dersom smittesituasjonen tillater det vil det imidlertid kunne bli aktuelt med enkelte lettelser av arrangementsbestemmelsene i covid-19-forskriften innen midten av mai, og mulig åpning for arrangementer av begrenset størrelse, fortrinnsvis i kommuner med lite eller ingen smitte.

Der smittesituasjonen tillater at arrangementer kan gjennomføres, anbefaler FHI fortrinnsvis lokale 17.mai-arrangementer for å begrense mobiliteten og risikoen for smittespredning på tvers av kommunegrenser. Mindre arrangementer i nærmiljøene, for eksempel på den enkelte skole, anbefales fremfor arrangementer som samler personer fra ulike områder, selv innen samme kommune. 17.mai-arrangementer som samler personer fra ulike geografiske områder vil kunne øke belastningen på kollektivtransport, og dette vil kunne øke smitterisikoen tilknyttet arrangementene. Det anbefales derfor at alle unngår kollektivtransport så langt det er mulig.

Hvor mange mennesker kan samles på offentlige steder?

- FHI anbefaler å begrense ansamling av grupper på offentlig sted, slik som i parker, torg o.l.
- Samlinger av mennesker på offentlig sted vil til dels begrenses av de nasjonale bestemmelsene for arrangementer ihht [covid-19 forskriften](#) §13 eller av lokale forskrifter i kommuner med mye smitte
- Per i dag gjelder følgende nasjonale begrensninger:
 - 10 personer innendørs eller 20 personer utendørs på privat sammenkomst
 - 10 personer på innendørs arrangement, likevel 20 personer hvor alle i publikum sitter på faste, tilviste plasser
 - 50 personer på utendørs arrangement med eller uten faste, tilviste plasser
- Det er mulig at antallsbegrensningen for arrangementer vil være lettet på innen 17. mai, slik at det kan være flere til stede enn per i dag, men det vil antagelig være ulikheter mellom kommuner mht tiltak basert på smittesituasjonen.

Barnetog og borgertog

- Må følge de gjeldende nasjonale og eventuelle lokale arrangementsbestemmelser med hensyn til antall personer som kan delta, avstand mellom personer (minst én meter), registrering av deltagere osv. Arrangør bør foreta en [risikovurdering](#) for arrangementet
- Det anbefales uansett å avlyse større barne- og borgertog som samler personer fra ulike kommuner/områder, og kun gjennomføre mindre barnetog/borgertog innen kommunen/nærmiljøet.
- Barn som tilhører samme kohort i barnehage eller barneskole kan gå sammen, men det må sikres avstand mellom kohortene
- Antall foresatte som følger barnetog bør begrenses så langt det lar seg gjøre

- Det er viktig å legge opp til gode rutiner ved oppstart og avslutning av barnetoget for å unngå trengsel
- Unngå bruk av kollektivtransport så langt det er mulig
- Arrangør bør i tillegg til å planlegge for selve barnetoget, også vurdere risikoen for at arrangementet vil tiltrekke seg et større antall tilskuere og om dette vil innebære en smitterisiko. Befolkningen kan for eksempel oppfordres til å se toget fra egne hager, på terrasser/balkonger og i mindre grupper langs veien. Vurdere om det er behov for å iverksette tiltak for å forhindre større ansamlinger av tilskuere langs traseen.

Råd for arrangementer med stor symbolsk verdi, som flaggheisinger og kransenedleggelse, 17. mai-taler.

- Må følge nasjonale og eventuelle lokale arrangementsbestemmelser (se over)
- Det bør legges opp til arrangementer som ikke samler personer fra ulike områder/kommuner.
- Digital live streaming til aktuelle mottakere kan gjennomføres som et supplement slik at flere kan overvære seremonien.
- I kommuner der arrangementer ikke kan gjennomføres, anbefales digitalt arrangement der kun deltagere som er nødvendige for gjennomføring er til stede (slik som beskrevet i covid-19 forskriften §16c).

Råd for 17. mai-arrangementer for barn

- Må følge nasjonale og eventuelle lokale arrangementsbestemmelser (se over)
- Bør gjennomføres i nærmiljøet.
- Bør gjennomføres utendørs der det er mulig.
- Både barn og voksne skal telles med. Det anbefales å begrense antall foresatte til de som er nødvendig for å gjennomføre aktiviteten, eller til for eksempel en foresatt per barn.
- Barn fra samme kohort i barnehage eller barneskole kan omgås uten avstandsregler. Foresatte og andre (som ikke er fra samme husstand) må holde minst én meters avstand.
- Legg vekt på tiltak for å unngå trengsel, for eksempel ved matsservering, arrangering av leker etc.
- Sørg for mulighet for god håndhygiene og godt renhold, for eksempel ved matsservering, toaletter og andre utsatte berøringspunkter.

Råd for 17. mai arrangementer for russen

- Russ må forholde seg til gjeldende nasjonale og /eller lokale bestemmelser og anbefalinger for arrangementer og private samlinger (se over)
- Samles helst utendørs
- Det anbefales å begrense antall personer man har tett kontakt med. Russen kan for eksempel danne faste, mindre grupper som kan omgås mer tett.
- FHI har fått spørsmål om jevnlig testing er et alternativ for russen. Det er per i dag knapphet på antigenester i forhold til planlagt teststrategi frem til sommeren. Det betyr at jevnlig testing av ungdom med antigenester vil kunne brukes som et ledd i å holde skoler åpne, men ikke for russen spesielt. I områder med høy smitte vil store arrangementer (som russetreff) måtte anses å utgjøre en relativt stor risiko for massesmittehendelser, til tross for jevnlig testing. I områder med lav smitte vil det sannsynligvis ikke være aktuelt med hurtigtester, da testene må prioriteres brukt der det er behov. FHI vurderer derfor at det er lite aktuelt med jevnlig testing av russ med hensyn til gjennomføring av russetiden.
- FHI planlegger å utarbeide egne og mer detaljerte råd for russen når det nærmer seg russetid.

Råd for 17. mai arrangementer på sykehjem og seniorsenter mv

- Det bør tilrettelegges for besøk, jamfør [Smittevernråd ved besøk i kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner under covid-19-pandemien](#), men det bør ikke lempes på råd tross markeringen
- [Råd til sykehjem under covid-19-pandemien](#) gjelder også 17. mai
- Det bør tilrettelegges for at 17.mai-tog eller annen markering kan sees fra hager eller terrasser/balkonger, men ved utendørsarrangementer bør nasjonale og eventuelle lokale [arrangementsbestemmelser](#) (se over) følges
- Ved økt smitterisiko i kommunen, bør helsetjenestene i kommunene følge tiltak som er anbefalt for det [smitterisikonivå](#) kommunen har definert.

Private samlinger

- Må følge nasjonale og eventuelle lokale regler og anbefalinger for arrangementer/private samlinger på det tidspunktet.
- Se [råd for arrangementer og samlinger](#) (FHI)

Korps og kor:

- Se anbefalinger for barnetog (over)
- I kommuner der det ikke er mulig med arrangementer inkludert barnetog grunnet smittesituasjonen, anbefaler FHI at korps og kor som normalt øver sammen kan fremføre musikk eller marsjere i gatene uten publikum og uten at det annonseres på forhånd. Kor eller korps med barn kan ha med et nødvendig antall voksne tilretteleggere.
- For kor- og korpsøvelser i forkant av 17.mai må gjeldende nasjonale eller lokale anbefalinger for organiserte fritidsaktiviteter følges.
- Følg råd for musikkøvelser i [Norsk musikkråds smittevernveileder](#)

Serveringssteder:

- Må følge gjeldende nasjonale eller lokale krav for serveringssteder

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.

Tilleggsoppdrag - oppdrag 417 B 17. mai feiring

Vi viser til svar på oppdrag 417 om råd og rammer for 17. mai, mottatt 9. april 2021. I oppdraget anbefales det å avlyse større barne- og borgertog som samler personer fra ulike kommuner/områder, men samtidig at det i områder som ikke har lokale begrensninger kan gjennomføres 17. mai-tog, men med de gjeldende antallsbegrensninger som følger av covid-19-forskriften. HOD ber Hdir/FHI om en nærmere smittevern faglig vurdering knyttet til dette rådet. Det bes om at Hdir/FHI vurderer arrangøransvaret for et 17. mai-tog opp mot det nasjonale regelverket om arrangementer og straffeansvaret for brudd på regelverket. Det bes om at Hdir/FHI vurderer mulige praktiske konsekvenser og ulike konkrete situasjoner som kan oppstå som følge av en anbefaling om at det kan arrangeres 17. mai-tog, f.eks. situasjoner der tilskuere samles for å se toget, tilfeller av folk som slutter seg til toget langs traseen eller tilfeller med flere separate tog eller oppdeling av et tog i flere deler med avstand mellom togene/delene. Hdir/FHI bes om å avklare mulige utfordringer knyttet til hvordan disse situasjonene skal vurderes i henhold til gjeldende nasjonalt regelverk om arrangementer og straffeansvaret ved brudd på regelverket, f.eks. hva som blir omfattet av arrangørens ansvar om bl.a. antallsbegrensning og avstandskrav.

Frist: innen utløpet av torsdag 15. april.

Kontaktpersoner: Kari Grette: kq@hod.dep.no, tlf 41513352, Sandra Lárudóttir Gjernes: Sandra-Larudottir.Gjernes@hod.dep.no og Kjetil Jonsbu: Kjetil.Jonsbu@hod.dep.no

Folkehelseinstituttets vurdering

Fra oppdrag 417:

Barnetog og borgertog

- Må følge de gjeldende nasjonale og eventuelle lokale arrangementsbestemmelser med hensyn til antall personer som kan delta, avstand mellom personer (minst én meter), registrering av deltagere osv. Arrangør bør foreta en [risikovurdering](#) for arrangementet
- Det anbefales uansett å avlyse større barne- og borgertog som samler personer fra ulike kommuner/områder, og kun gjennomføre mindre barnetog/borgertog innen kommunen/nærmiljøet.
- Barn som tilhører samme kohort i barnehage eller barneskole kan gå sammen, men det må sikres avstand mellom kohortene
- Antall foresatte som følger barnetog bør begrenses så langt det lar seg gjøre

- *Det er viktig å legge opp til gode rutiner ved oppstart og avslutning av barnetoget for å unngå trengsel*
- *Unngå bruk av kollektivtransport så langt det er mulig*
- *Arrangør bør i tillegg til å planlegge for selve barnetoget, også vurdere risikoen for at arrangementet vil tiltrekke seg et større antall tilskuere og om dette vil innebære en smitterisiko. Befolkningen kan for eksempel oppfordres til å se toget fra egne hager, på terrasser/balkonger og i mindre grupper langs veien. Vurdere om det er behov for å iverksette tiltak for å forhindre større ansamlinger av tilskuere langs traseen.*

Svar på Oppdrag 417B:

Det som er beskrevet nedenfor kommer i tillegg til svar på oppdrag 417 datert 9. april.

FHI mener slik vi skrev i svar på oppdrag 417 at det er mulig å tillate barnetog / borgertog i kommuner med lite smittespredning, og der arrangementer ellers er tillatt. Dette vil ikke gjelde kommuner med 5A eller 5B tiltak, eller kommuner med egen forskrift som begrenser arrangementer. Med de nasjonale reglene som blir gyldige fra 16. april, vil det innebære at inntil 200 personer kan samles for 17. mai-tog utendørs i kommuner som ikke har lokal eller regional forskrift som begrenser arrangementer, og dersom dagens nasjonale arrangementsbestemmelser fremdeles gjelder på 17.mai

Ved gjennomføring av 17. mai-tog, må alle bestemmelser for arrangement følges, og det anbefales også å følge anbefalingene rundt arrangement som er utførlig beskrevet på [FHIs nettsider om arrangementer og samlinger](#). Her finnes også verktøy for risikovurdering av arrangementer, som vil være nyttig ved vurdering av 17. mai-tog. Generelt er utendørs arrangement vurdert å ha mindre smitterisiko enn innendørs arrangement.

Det er mulig å dele et 17. mai-tog i flere delarrangementer, med kohorter på inntil 200 personer som skiftes ut i løpet av dagen eller som går i tog på ulike steder. Det må ikke være kontakt mellom personer i de ulike kohortene. De må altså ikke møtes ved start og avslutning av toget. Ansatte og arrangører kan være de samme for flere kohorter.

Vi mener det vil være uheldig å gi detaljerte råd utover de generelle rådene for arrangement når det er så store interkommunale/regionale forskjeller både mhp smittesituasjon, lokale geografiske forhold og tradisjon for gjennomføring av 17. mai-tog. For eksempel vil det i noen byer være trange gater med lite plass og derav behov for å begrense antall deltagere, mens andre steder kan man ha traktortog og kubingo/hestebingo med god plass.

Vi anbefaler at den enkelte 17. mai-komite i kommuner der det er tillatt med arrangement støtter seg på lokale helsemyndighetene mhp. planlegging og risikovurdering av 17. mai-tog, da det er de som kjenner de lokale forholdene best.

Det er viktig å ha fokus på hele arrangementet fra start til slutt når man risikovurderer og planlegger. Særlig bør man ha fokus på tiltak for å begrense sammenstimling av mennesker før og etter selve 17. mai-toget, og vurdere behov for kollektivtransport til og fra. Det kan for eksempel være fornuftig å legge til rette for gode parkeringsmuligheter for å unngå at mange må bruke kollektivtransport. Det er også viktig å kartlegge muligheten for sammenstimling av mennesker, og iverksette tiltak for å forebygge dette. Det kan for eksempel være ved god informasjon til befolkningen der de oppfordres til å holde seg hjemme. For å unngå tilskuere og for å begrense oppmøte for øvrig, kan arrangementet streames. Dette gjorde man blant annet i Bergen i fjor, med gode erfaringer.

Slik vi skrev i oppdrag 417, kan barn fra samme kohort i barneskole eller barnehage gå sammen uten avstand. Det anbefales imidlertid å legge til rette for god avstand mellom kohortene – minst en meter, men gjerne to meter.

I kommuner der det ikke er mulig med arrangementer inkludert barnetog grunnet smittesituasjonen, anbefaler FHI, slik vi skrev i oppdrag 417, at korps og kor som normalt øver sammen kan fremføre musikk eller marsjere i gatene uten publikum og uten at det annonseres på forhånd. Kor eller korps med barn kan ha med et nødvendig antall voksne tilretteleggere.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.